

A Szekszárdi I. Béla Gimnázium Helyi Tanterve

Életpálya-építés

Készítette: a gimnázium humán szakmai munkaközössége

2020

Tartalom

Kerettantervi megfelelés.....	3
Bevezetés.....	3
9/AJKP évfolyam	4
Alap óraszámú képzési tartalom.....	4

Kerettantervi megfelelés

Az alábbi helyi tanterv megfelel a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló, 2020. 02.08-tól hatályos, 110/2012. (VI. 4.) számú Kormányrendeletben a Kerettanterv az Arany János Kollégiumi Program előkészítő évfolyama számára című fejezetben megjelent, az életpálya-építés tantárgyra vonatkozó tartalmaknak.

Bevezetés

Az Arany János Kollégiumi Program egyik célja az, hogy biztosítsa a lehetőséget a hátrányos helyzetű, a legszegényebb, legképzetlenebb szülők gyermekeinek, hogy minél többen tanulhassanak az előkészítő év elvégzése után nappali tagozaton, érettségit adó középiskolában.

A Kollégiumi Program másik célja, hogy differenciálással megteremtse az egyéni különbségekre alapozott nevelést-oktatást, a Kollégiumi Programban részt vevő tanulók számára biztosítsa az optimális komplex személyiségfejlesztést, figyelembe véve előzetes tudásukat, képességeiket, érdeklődésüket, igényeiket.

A középiskola, a kollégiummal együttműködve, a 9., előkészítő évben a helyi tantervében hangsúlyt helyez a felkutatott hátrányos helyzetű tanulók motiválására, kompetenciájuk, személyiségük fejlesztésére, pályaorientációs foglalkozásokkal segít a tanulóknak a középiskola-választásban.

A Kollégiumi Program keretei között zajló fejlesztés az anyanyelvi, az idegen nyelvi, a matematikai, a természettudományos, a digitális, a szociális és a művészeti területeken zajlik, segíti a tanulókat a középiskolai követelmények teljesítésében, hozzájárul személyiségük fejlődéséhez, és egyéb fejlesztési feladatok megoldásának is alapjául szolgál.

Az életpálya-építés olyan tevékenység, amely arra szolgál, hogy az egyén ambícióinak és lehetőségeinek megfelelően, tudatosan, tervszerűen alakítsa a sorsát. E tevékenység keretében az egyén életpálya-célokat tűz ki, stratégiákat készít a célok eléréséhez, és a stratégiák szerint a célokat megvalósítja. Az életpálya-építés élethosszig tartó folyamat, melyben a tanulónak változó jelentőségű, de állandó szerepe van.

Az életpálya-építés hagyományos értelemben nem iskolai tantárgy, hanem lehetőséget ad a tanulóknak arra, hogy megismerjék önmagukat, képesek legyenek reális célokat megfogalmazni és megvalósítani azokat. A tantárgy tanításának célja, hogy az egyén képes legyen felmérni lehetőségeit, saját adottságait, képességeit, az életpálya-építés szűkebb-tágabb, társadalmi-kulturális-szociális-gazdasági környezetét, megtervezni életpályáját, az óhajtott, elérni kívánt státuszt, identitást, és az egyéni terveket megvalósítani, hogy a társadalom számára értékes emberré váljon. Képes legyen a harmonikus életvitel kialakítására, ismerje meg tágabb környezetét, a közjó iránt elkötelezetté váljon, legyen toleráns az eltérő vélemények, kultúrák, irányzatok iránt.

A tanár mint folyamatirányító, szervező résztvevője a tanóráknak. Előnyben kell részesíteni azokat az eljárásokat, tanulásszervezési módokat, amelyekben lehetőség nyílik a tanulók együttműködésére, vitakultúrájuk javítására, az önálló ismeretszerzésre.

Első helyen szerepel a tanulás örömeinek, szabadságának visszaadása, a stresszmentes légkörben zajló, aktív tanulás-tanítás. A programalkotás sajátossága, hogy a tantervkészítés klasszikus szabályai („célok, tartalom, követelmények, értékelés”) kongruenciája esetenként nehezen érvényesíthetőek, hiszen a célok sok esetben pszichés, szociális/viselkedésbeli tartalmakat határoznak meg, értékelésük a hagyományos iskolai eszközökkel kifejezetten a célok ellen hat, a követelmények nem teljesítése szankcionálhatatlan.

Módszertani alapelvek:

A tantárgy tanítása során azzal is számolunk, hogy az elektronikus információhordozók, a világháló térhódításának és napi használatának közegében élünk. E kihívás jelentős erővel alakít(hat)ja a tanulók személyiségét, kultúráját, mindennapi tevékenységeit, későbbi munkavállalását. A digitális kultúrát és

a hatékony önálló tanulást egyaránt fejlesztik az önálló adatgyűjtés hagyományos módszerei (a könyvtári szolgáltatások, katalógusok, bibliográfiák használata) mellett az internet kínálta lehetőségek alkalmazása. Feladat a megfelelő információk kiválasztása, rendszerezése, feldolgozása, etikai normák ismerete és alkalmazása. A gimnázium informatikai stratégiájához igazodva a digitális kompetencia hatékony fejlesztése érdekében törekszünk az IKT-eszközök alkalmazására.

Az értékelés, ellenőrzés formái, alapelvei:

A tanulók értékelése a tanév során folyamatosan zajlik az AJKP elvárásainak megfelelően (diagnosztikus, formatív és szummatív módon). A szaktárgyi egyéni fejlesztési tervek a hiányosságok minél pontosabb feltárására, azok kompenzációjának biztosítására irányulnak. A tanulókat az alábbi módokon értékeljük:

- a diákok teljesítményének értékelése és minősítése (szóbeli, százalékos, érdemjegyes és szöveges formában)
- közvetlen tanári megfigyelés

A tanulók hatékony személyiségfejlesztése, illetve a szociális kompetenciák fejlesztése érdekében támogatjuk a tanulói értékelés különböző formáit is.

9/AJKP évfolyam

Alap óraszámú képzési tartalom

Az életpálya-építés tantárgy órászámai:

Éves óraszám: 54 óra (36 hét)

Heti óraszám: 1,5 óra

Az órák megoszlása az egyes témakörökben:

Témakörök, tevékenységek	Időigény, óraszám
1. Önismeret	7
2. Matematika	8
3. Kommunikáció	10
4. Életvitel	12
5. Életpálya-ismeretek - pályaorientáció	17
Összesen	54

Tematikai egység	Önismeret	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Énkép, önismeret, értékrend.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció, kifejezőkészség fejlesztése, reális énkép kialakítása. Megküzdési stratégiák fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Helyem a csoportban. Önérvényesítés, kooperativitás, normaismeret, normaalkalmazás, szerepismeret, alkalmazkodás, konfliktuskezelés.		
Kulcsfogalmak	Önismeret, értékrend, szociális jártasság, sokoldalú személyiség, környezet, konfliktuskezelési képesség, intellektuális adottság, felnőtté válás, testi, értelmi, érzelmi és akarat szféra, identitás, értékrendszer, jövőkép. Megküzdés, stratégia, stressz.	

Tematikai egység	Matematika	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Alapműveletek használata, egyszerű szöveges feladatok megértése, megoldása, halmazokkal, függvényekkel kapcsolatos alapismeretek, elsőfokú egyenletek megoldása, ellenőrzése, mennyiségek összehasonlítása, geometriai alakzatok másolása, szerkesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kreativitás fejlesztése, összefüggések felismerése, leképezés, modellezés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Grafikonok, táblázatok, statisztikai adatok törvényszerűségeinek, összefüggéseinek megismerése.		
Információkezelés, összefüggések felismerése, adatfeldolgozás, rendszerezés.		
Táblázatok és grafikonok készítése, statisztikai adathalmazok értelmezése, adatlapok készítése.		
Kulcsfogalmak	Leképezés, modellezés, grafikon, statisztikai adat, halmaz, adatlap.	

Tematikai egység	Kommunikáció	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Megfelelő szókincs, szóbeli szövegalkotási képesség, szabályok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció, szabálykövetés erősítése, gondolkodásfejlesztés, logikai készség fejlesztése, vitakultúra formálása, szókincsfejlesztés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Vita rendezése, érvelés. Szóbeli-írásbeli szövegalkotás, szövegértés. Memoriterek, szituációs játékok, feladatlapok kitöltése, nyelvhelyességi feladatok megoldása.		
Kulcsfogalmak	Szocializáció, kommunikáció, verbális, nonverbális kommunikáció, kommunikációs zavar, memória, szókincs, testbeszéd, vita, vitakultúra, érvelés, retorika.	

Tematikai egység	Életvitel	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Napi-heti időbeosztás, a táplálkozás, mozgás biológiai alapjainak ismerete, ezek betegségei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Környezettudatos szabályok, összefüggések elfogadtatása, verbális-nonverbális kommunikáció fejlesztése, társadalmi szabályok és jelentőségük tudatosítása, kapcsolati kultúra erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Mindennapi életünk szervezése. Táplálkozás, mozgás, mentálhigiénia, szűkebb és tágabb környezetünk, emberi interakciók, viselkedéskultúra.		
Kulcsfogalmak	Táplálkozás, mozgás, egészség, betegség, mentálhigiénia, interakció, alkotó-, elemző-, ítélőképesség, önértékelés.	

Tematikai egység	Életpálya-ismeretek – pályaorientáció	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Alapvető készségek, képességek, a kommunikáció alapelemeinek ismerete, egyéni és a társas normaszabályok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció, pozitív önértékelés, rugalmasság, figyelem, összpontosítás fejlesztése, érdeklődés felkeltése, térbeli és időbeli tájékozódás, logikai készség fejlesztése, normák és szabályok tudatosítása, erősítése, tanulásfejlesztés, kreativitásfejlesztés, illemszabályok gyakoroltatása. Továbbtanulási portfólió készítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Diákmunka (egyéni képességek, ambíciók figyelembevételével aktuális döntés megalapozása). Önismeret, piackutatás, információkezelés, alkalmazkodás, önérvényesítés. Könyvtárhasználat. Lehetőségek a munkaerőpiacon. Piackutatás, információkezelés, a munkaerőpiaccal összefüggő statisztikai adatok értelmezése és az egyéni célok összehangolása a társadalmi rendszerek összefüggéseivel. Álláshirdetés, álláskeresés. Munkajogi ismeretekkel, szituációkkal való ismerkedés: hivatalos iratok megismerése, információkezelés, nyomtatványkitöltés módja, hivatalos nyelvhasználat. Állásinterjú: a munkaerőpiacról gyűjtött eddigi ismeretek alkalmazása. Portfólió készítés.		
Kulcsfogalmak	Ambíció, piackutatás, egyéni elvárás, interjú, viselkedés, magatartás, alkalmazkodás, önérvényesítés, hirdetési forma, munkaerőpiac, statisztika, kommunikáció, operációs rendszer, szövegszerkesztés, táblázatkezelés, nyomtatványanalízis, szintézis, következtetés, munkajog. Portfólió.	

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	A tanuló tudja megválasztani és alkalmazni saját tanulási stílusát. Ismerjen és alkalmazzon tanulást segítő módszereket (koncentráció, relaxáció). A tanuló ismerje a saját tanulási szokásait, annak hibáit. Készségszinten sajátítsa el a tanulással összefüggő szóbeli és írásbeli műfajokat, élményszerűen ismerje meg a mindennapi élet sikereihez nélkülözhetetlen különböző kommunikációs területeket. Legyen tisztában az egészséges életmód feltételeivel. Tudja értelmezni a grafikonokat, adathalmazokat. Tudja magát kifejezni, érveit szabatosan megfogalmazni és képviselni. Reális énképet alakítson ki magáról. Sajátítsa el a megfelelő viselkedéskultúra alapjait. Sajátítsa el a diákmunkába álláshoz szükséges ismereteket, ismerje meg a munkaerőpiac működésének alapjait, legyen tisztában az álláshirdetés-álláskeresés folyamatával, ismerje meg az állásinterjú részeit, és legyen képes alkalmazni azokat.
--	---